

BUITEN

16^E JAARGANG N^O. 6.

ZATERDAG 11 FEBRUARI 1922.

Foto C. Steenbergh.

'T OLDE SPIKERTIEN" OP HET LANDGOED MOLECATEN.

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

DE VERDWENEN DOCUMENTEN (6), UIT HET AMERIKAANSCH VAN GARDNER HUNTING	BLZ. 62
OP MOLECATEN, DOOR S. K., GEÏLL.	BLZ. 61, 64—68
EEN VISIOEN, EN DE AL OF NIET DAARMEE IN VERBAND STAANDE GEVOLGEN, DOOR GUY DE VOS	BLZ. 66
O, WOND'RE ZEE (GEDICHT), DOOR D. A. POSTEMA	„ 68
DE TAAL DER MOLENWIEKEN II, DOOR C. VISSER, GEÏLLUSTREERD	BLZ. 69—71
PLANTENNAMEN I, DOOR HENRI POLAK	BLZ. 70
LEVEN EN STRIJD IN DE WILDE NATUUR (19), DOOR F. ST. MARS, GEAUTORISEERDE VERTALING VAN S. J. BARENTZ—SCHÖNBERG	„ 71
DORPSGEZICHT TE VUGHT, ILLUSTRATIE	„ 72

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

De uitgevers verzoeken beleefdelyk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Afzonderlijke nummers: Prijs 40 cts.

DE VERDWENEN DOCUMENTEN.

6) *Uit het Amerikaansch van GARDNER HUNTING.*

MAAR terwijl ik over den behangen muur en de deurlijst en den houten vloer keek, kon ik geen plekje vinden waar zulk een spoor zich had kunnen verbergen.

Na een poosje hielden wij op met zoeken naar den loop van den kogel en begonnen nu een onderzoek naar een mogelijke bergplaats voor de brieven. Er was schijnbaar slechts één theorie bij dat onderzoek en dat was dat Salver ze ergens had verstopt, gedurende de enkele oogenblikken dat Hal de kamer uit was om John te hulp te roepen.

Wij keken in elk boek in de kasten aan het eind van het vertrek. Wij keken achter de boeken. Wij trokken de kasten van den muur en keken er achter. Wij keken achter de schilderijen aan den muur, in de vazen, die naast den haard stonden, in de lade der tafel, en erachter in het lijstwerk van de tafel. Ik schroefde zelfs de toppen los van de opstaande, holle, koperen buizen van het vuurscherm en keek erin. Wij deden alles wat wij konden bedenken, maar te vergeefs. Geen brieven werden gevonden.

Het leek ietwat spookachtig toen dokter Graham terugkwam en zich bij ons voegde en ons vertelde hoe dit alles reeds te voren was gedaan; hoe zelfs de tegels van den haard onderzocht waren en de schoorsteen, boven het bereik van de vlam, doorzocht was. Hij beschreef hoe hij het lijk van Salver op den vloer had gevonden, waar Philbric het vol gezond verstand had laten liggen, nadat hij zeker was dat de man dood was. Hij voegde erbij dat de knaap zich buitengewoon helder had getoond door alle aanwijzingen te bewaren, die te zijnen gunste spraken, en ook mij scheen dit zoo toe. Het was niet meer dan tien minuten na het schieten dat de dokter zelf was gekomen, want hij was thuis geweest, toen John telefoneerde, en hij was de eerste, die in het vertrek

kwam — behalve de knecht — nadat Philbric het noodlottige schot had gelost.

Ik deed toen een vraag aangaande de zaak, die mij nog niet was verklaard.

„Wat stond er in de brieven? Wat was het schandaal, waarin Bain en Scancey den vriend der Philbrics trachtten te betrekken?”

„O,” antwoordde de dokter, „zij beraamden een plan om Fenelon te betrekken in een verhaal dat hem in verband zou brengen met een jonge vrouw, hier in het dorp, die kort geleden in moeilijkheden is gekomen.”

„Zou het zoo gemakkelijk gaan iemands reputatie voor goed te bekladden?”

„Herinnert ge u wat Hal daaromtrent zei?” vroeg King. Hij sprak de waarheid. Zulk een verhaal, als het goed werd opgezet, zou iemands reputatie vernietigen al was het ook geheel onwaar.

Het kwam in mij op dat de vrouw misschien iets wist dat ons nuttig zou kunnen zijn. Ik zei dit.

„Daar zal de justitie wel voor zorgen,” zei Graham. „Barnaby, Philbrics advocaat, wilde zelfs niet hier komen om Hal te bezoeken voor hij gezocht had naar haar en naar den gebochelden jongen, die Salvers eerste boodschap bracht. Ongetwijfeld is hij nu op zoek naar hen. Hij zal zeker vanavond nog hier komen.”

Ik voelde weer, dat de dokter minachting had voor mijn voorstellen en dat het hem eenige voldoening gaf dat anderen er al eerder op gekomen waren.

Intusschen wachtten wij op Miss Philbrics terugkeer, maar zij kwam niet. Ten slotte bleef er voor ons niet veel te doen over. De dokter verklaarde van plan te zijn nog een tijdje hier te blijven. King wenschte zoo spoedig mogelijk naar de stad terug te keeren om den lijkschouwer op te zoeken, en andere politiemannen, en den advocaat Barnaby te spreken, zoodra hij uit de city terugkwam, waarheen hij een spoor van het bedoelde meisje was gevolgd.

Terwijl ik hem vroeg of ik hem ook op de een of andere wijze in de Philbric-zaak kon helpen, ging de deur der bibliotheek open en bracht het meisje mij een boodschap, die mij verraste.

„Mr. Randall?” vroeg zij.

„Dit is Mr. Randall,” zei King, op mij wijzend.

„Mr. Philbric verlangt u te spreken, mijnheer,” sprak zij snel.

Ik keek naar den dokter, toen naar King. Het was zeer vreemd dat de jonge man mij liet roepen. Maar King knikte en ik stond op.

Ik volgde het meisje naar de groote hall en zij ging mij dadelijk voor langs de breede trap naar de eerste verdieping.

Ik vond broer en zuster bij elkaar. De jonkman zat in een grooten leuningstoel bij het raam. Hij droeg een groote, ulsterachtige jas en zijn knieën waren met een reisdeken bedekt. Op zijn hoofd was een rood-en-witte, gebreide ijsmuts die letterlijk al zijn haar bedekte. Het was de kleding, die hij, zooals ik later vernam, altijd droeg wanneer hij op de veranda zat, of zooals nu het geval was, in een kamer waarvan de ramen wijd open stonden. Hij scheen bang te zijn voor koude.

De jonge man was thans rustig en ik kan niet ontkennen, dat ik beslist blij was met de intieme verhouding waarin dit oogenblik mij bracht. Ik werd welkom geheeten met een eenvoudige vriendelijkheid, die mij geruststelde, dat ik niet als een indringer werd beschouwd.

„Hal wilde u spreken,” zei Miss Donna eenvoudig, toen ik binnentrad. „Heeft de dokter het u niet gezegd?”

„Neen,” antwoordde ik en ik voelde mijn afkeer en wantrouwen tegen dien man aangroeien.

„Dat is vreemd,” zei het meisje.

Zij wilde nog meer zeggen, maar haar broer viel haar in de rede.

„Randall,” zei hij snel, „je bent vandaag door een gelukkig toeval hier gekomen. Wat is het doel van je reis?”

„Ik ging naar de stad,” antwoordde ik hem.

„Je bent geheel toevallig in onze moeilijkheden betrokken en het spijt mij. Maar ik wilde dat ik je kon vertellen hoeveel goed je mij hebt gedaan.”

Ik glimlachte. Het klonk als het overdreven enthousiasme van een jongen. Ik was ook ietwat verrast dat hij woorden of gedachten ervoor kon vinden. Maar ik kon niet vermoeden wat er zou komen.

„Heb je haast?” vroeg Philbric plotseling.

„Ik ben op weg om de advocaten van mijn oom te bezoeken,” verklaarde ik.

„O ja. Je bent de erfgenaam, nietwaar?” zeide de knaap openhartig.

„Ja.”

„Zou dat niet een paar dagen kunnen wachten? Ik weet dat het een onredelijke eisch is, maar ik zou er heel wat voor geven als je bij mij kon blijven — bij ons. Ik zal je zeggen waarom. Het is gemakkelijk op je gezicht en uit je woorden te lezen dat je mij als volkomen bij mijn verstand beschouwt.”

„Bij je verstand!” riep ik uit. „Maar.....”

Hij hield zijn hand omhoog.

„Ja,” antwoordde hij, „maar dokter Graham heeft reeds aan mij getwijfeld en King weet genoeg van al de dwaasheden, die ik in de laatste weken heb uitgehaald, om hem in zijn oordeel te steunen. Ik ben ziek — dat lijdt geen twijfel. Maar ik ben niet gek, en ik wil een man in mijn nabijheid hebben, die gelooft dat ik bij mijn verstand ben.”

Ik lachte. Dit klonk zeer zeker normaal en mijn vertrouwen nam toe bij zijn verzoek. Ik keek naar het mooie meisje, dat naast haar broer zat, en zag dat haar oogen groot en smeekend op mij gericht waren.

„Als u zou kunnen blijven, zou het een werkelijke troost voor Hal zijn,” sprak zij.

„Ja,” zei ik, „er is niets ter wereld dat mij voortjaagt. Eerlijk gezegd is er niets dat ik liever zou willen dan blijven, voornamelijk als ik u beiden behulpzaam kan zijn. Ik ben alleen maar een buitenstaander, doch ik verzeker u dat ik mij niet zoo voel.”

„Het is zeer zeker vreemd dat ik u zoiets vraag,” zei Hal snel. „Maar misschien wilt ge toegeven aan den gril van een zieke? Ik geloof wel, dat u daarvoor juist de man bent.”

Ik stemde toe. Ik had niets anders kunnen besluiten.

„Ik zal een knecht naar het station zenden om uw bagage uit de stad te halen,” zei Philbric.

En weldra gebeurde dat ook.

Donna ging met mij de kamer uit naar de hal, zoodra de uitnoodiging was gedaan en aangenomen. Zij zei dat zij mij de kamer wilde wijzen, die de mijne zou wezen, zoodat ik vrij zou zijn in mijn komen en gaan. Zij moest nu voor enkele dingen zorgen en ik zei dat ik tot haar terugkomst bij haar broer zou blijven. Op eenigen afstand van de deur bleef zij in de hal naast mij stilstaan.

„Wat dunkt u ervan?” vroeg zij kortaf.

„Ik geloof, dat wij met deze zaak weinig moeilijkheid zullen hebben,” antwoordde ik haar.

Ik keek neer op haar lief gezicht, dat vol zorg was voor haar broer. Haar schoonheid verrukte mij, maar dat was niet de eenige oorzaak, dat haar nabijheid mij bijna ademloos maakte van geluk. Doch aan dergelijke dingen dacht zij niet. Zij was niet geheel tevreden met mijn antwoord en verlangde een beter.

„Ik bedoel wat Hal betreft?” drong zij aan.

„Hij is veilig,” zei ik.

„Is dat waar? Is hij heel beslist veilig?”

Haar stem daalde tot een gefluister en zij scheen geheel te vergeten, dat ik maar een vreemde was.

„Zeer zeker,” zei ik. „Wij zijn allen maar menschen. De autoriteiten zullen de zaken precies zoo inzien als wij en of wij de gewenschte aanwijzingen vinden of niet, ieder zal vanzelfsprekend moeten erkennen dat het verhaal van uw broer op waarheid berust.”

„Dokter Graham gelooft — dat insinueert hij ten minste — dat Hal zich misschien niet alle bijzonderheden herinnert,” mompelde zij.

„Dokter Graham gelooft dat zijn verhaal absoluut waar is.”

„Ja,” dat zegt hij. Maar hij bedoelt dat hij gelooft dat Hal *denkt* dat alles waar is. Hal vertelt datgene wat hij als feiten beschouwt.”

„Hal *vertelt* niets dan feiten,” gaf ik toe.

Zij beefde van spanning.

„En gelooft u niet — hetzelfde wat de dokter denkt?” vroeg zij.

Haar blik was angstig smeekend.

„Ik geloof” — begon ik en weifelde toen.

Ik was van meening, dat iedere twijfel aan Philbrics herinneringsvermogen bespottelijk was en dat wilde ik haar zeggen. Maar ik herinnerde mij ook dat hij de huisdokter was en zweeg dus. Oogenblikkelijk begreep zij mij verkeerd.

„Geloof u niet,” fluisterde zij, „dat Hal het *weet*?”

Eensklaps greep zij snel en vast mijn arm beet.

„Geloof u niet dat hij — dat hij goed bij zijn verstand is?”

Haar aanraking doortrilde mij als een electricische schok.

Ik voelde ze door iederen vezel van mijn lichaam. Ik stond daar, en keek op haar neer — daar in het late licht van de middagzon die haar donker haar deed glanzen tot het als een stralenkrans om haar hoofd leek — en zag haar heerlijke volmaaktheid. Ik keek haar in de oogen en antwoordde:

„Uw broer is even goed bij zijn verstand als u — of ik.”

Na een oogenblik had zij mij de kamer gewezen, die de mijne zou zijn; had zij mij bij de deur verlaten en was verdwenen. En ik stond door het hoge raam te kijken naar de knoppen der boomen en vroeg mijzelf af of ikzelf wel goed bij mijn verstand was; of mijn hersens niet plotseling te waanzinnig geworden waren om al die wilde gedachten te kunnen bevatten.

Het duurde eenige minuten voor ik naar Philbric kon terugkeeren. Toen ik het ten slotte deed, keken de heldere oogen van den jongen man vol verwachting naar mij uit.

„Ik ben een dwaas, geloof ik,” zei hij met de gemakkelijke vertrouwelijkheid, die mij veel deed verwachten van zijn toekomstige zelfbeheersching. „Ik ben dwaas om zoo letterlijk op te vatten wat Dr. Graham zei en er zooveel waarde aan te hechten. Hij deed alsof ik in mijn opgewondenheid waarheid en fantasie dooreenhaalde en dat deed mij schrikken.”

„Dat moet niet het geval zijn.”

„Neen. Maar soms ben ik wel bang geweest, dat ik mijzelf niet in bedwang kon houden als er dingen waren, die mijn zenuwen te sterk hadden geprikkeld. Ik heb mij zooeven belachelijk gedragen. U ziet hoe ernstig het met mij gesteld is.”

„Ik kan medelijden met je hebben, beste jongen,” zei ik tot hem. „Maar ik geloof, dat je even goed je zinnen bij elkaar hebt als een van ons allen.”

„Daarvan was ik overtuigd, Randall. Het is heel vreemd, dat je zoo hier bent gekomen. Maar ik ben er oprecht dankbaar voor. Misschien is het een gril dat ik je noodig heb, maar ik voel sterker dan ik je kan vertellen, dat je mij kunt helpen.”

„Goed,” zei ik.

„Het is vreemd zich verantwoordelijk te gevoelen — voor den dood van een mensch. Ik voel het heel sterk. Ik ben mij voortdurend bewust van de gestalte van dien armen, kleinen dooden landlooper, hier op het hardkleedje — die stierf doordat ik op hem had geschoten. Kan het je verwonderen dat ik behoefte heb te gelooven dat een man als jij gelooft, dat ik volkomen bij mijn verstand ben, terwijl ik dat beeld voortdurend in mijn hersens heb en als een schild in mijn herinnering de reden moet houden, waarom ik hem heb gedood?”

Hij sprak heel rustig, maar zijn woorden gaven mij een idee van zijn gevoelens dat mij deed schrikken. Ik voelde dat een nieuwe angst in hem opkwam, waaraan ik te voren niet had gedacht. Maar ik antwoordde:

„Als ik een man in zelfverdediging had doodgeschoten — een inbreker, een struikroover — dan zou ik mij er niet veel van aantrekken.”

Hij keek mij lang en vast aan, toen schudde hij het hoofd en zijn glimlach keerde terug.

„Vreemd, vreemd! Dan Randall, Dan Randall! Jij bent Dan Randall!”

Ik lachte.

„Je bent besloten hiervan voor mij een geheim te maken,” zei ik. „Wanneer heb je mij gekend? In een vroeger leven?”

Hij bleef glimlachen.

„Als je het eens wist!” zei hij.

Wij bleven een oogenblik zwijgen en toen keerde de knaap eensklaps het hoofd om.

„Ik geloof dat ik zou kunnen slapen,” zei hij. „Ik heb eenigen tijd 's nachts niet goed geslapen en mijn beste tijd is in den middag. Ik ben vrij wel uitgeput, maar je belofte om te blijven heeft er veel toe bijgedragen om mijn geschokte zenuwen tot rust te brengen. Zou je het kwalijk nemen als ik trachtte te slapen?”

„Zeer zeker niet. Doe een dutje en als je wakker wordt zullen wij het heele zaakje eens grondig bespreken,” zei ik.

„Ga jij naar beneden en spreek weer met Donna en den dokter en King,” zei hij. „King is een beste kerel, Randall,” voegde hij er vrij plotseling bij.

(*Wort vervolgd*).

Foto C. Steenbergh.

HET PARK BIJ HET HUIS MOLECATEN.

OP MOLECATEN.

AN den Gelderschen kant van de IJssel-vallei, dicht bij Hattem, begint de bodem te rijzen; de Veluwe vangt aan.

De eerste aanzwelling van dit hooge land is de Trisenberg of Triselerberg, en daar ligt, op ongeveer twintig minuten afstands van het spoorwegstation Hattem, het landgoed Molecaten. 't Is een der oudste van de Veluwe; reeds in 1512 trefte men dien naam in de Geldersche kroniek aan. Onderweg komt men al de beekjes tegen, die op het goed hun oorsprong hebben; beekjes met klaar en doorzichtig water, dat over een smalle bedding van wit of bijna wit kiezelzand heenvloeit, de Grift tegemoet. Tevens een smadelijk einde tegemoet, want daar zal het heldere bronnat zich vermengen met de onreine, door fabrieksafval vertroebelde wateren van het gekanaliseerde riviertje. Een statige beukenlaan, de Koeweg, leidt aanvankelijk naar eene uitspanning, tevens hotel-pension; een voorplein bezet met stoelen en tafeltjes en rieten priëltjes, de gewone *avant-scène* van zulk een landelijk verblijf. Daar zijn de wandelkaarten verkrijgbaar, die den bezoeker den toegang verleen tot het buitengoed, en het recht op natuurgenoet wordt niet te duur gekocht, slechts 10 cts Ned. Ct.

'n Eindje voorbij die uitspanning ziet men de beek niet alleen, maar men hoort ze ook. Geenszins omdat hier het gekabbel van de beekjes uit een Arkadisch landschap in 't spel is, maar omdat het water — daarvoor heeft het verval genoeg — de schoepen van een molenrad in beweging brengt. En dat rad plant de beweging weer over op de stampers van een korenmolen, terwijl het water, zijn onbedwingbaren loop voortzettende, over een houten plankier plotseling eenige voeten naar beneden gulpt. Van daar dat geluid van vallend water, 't welk zoo harmonisch met het aspect van een fraai landschap overeenkomt. In vroeger tijd was de beek dienstbaar aan het bedrijf van een papiermolen, een der oudste van de Veluwe. Die molen stond er nog ten jare

1740, toen een klein gezelschap plezierreizigers, uit Groningen komende, deze plaats bezocht. In het journaal, dat van die reis gehouden werd, leest men:

„Wij bezagen een papiermolen dewelke door het beekje van den Trisenberg omgedreven wierde, vallende het water door twee houte opene goten boven over een groot rad heen, hetwelk het werk van binnen deede omgaan en de lompen of vodden, daar het papier van gemaakt wordt, fijn stampte, in plaatze dat te Groningen bij ons in den groten papiermolen de lompen fijn gemalen worden. Deze papiermolens, door het water gedreven, zijn maar heel klein en simpel, konnende met weinig kosten opgericht worden als er maar een genoegsame val van water is”.

't Plekje is liefelijk en boschrijk; in den herfst voert het beekje bij honderden de afgevallen bladeren van het omringend geboomte mee; ze vallen er, gelijk Milton zong:

Thick as autumnal leaves that strew the brooks
In Vallombrosa. 1)

Iets verder boort een witte gevel door de forsche boschpartijen. Dat is het heerenhuis van Molecaten, waar de adellijke familie van Heeckeren van Molecaten woont. Het geslacht had vele vertakkingen in Gelderland, het was uit de geschiedenis bekend o.m. door de partijschappen tusschen de Heeckerens en Bronckhorsten. Omstreeks het jaar 1530 kwam dit domein in het bezit van de eersten; zij stichtten er een slot dat met zijne muren en torens, zijne grachten en wallen, een vijandelijken aanval braveeren kon. Het stond er nog ten jare 1740, toen het door genoemde Groninger toeristen bezichtigd werd, maar 't was toen onbewoond en verkeerde, naar luid van hun reisverhaal, in een vervallen toestand:

„Wij bezagen het oude adelijk slot Meulenkaten, aan den voet van gemelden heuvel (Triselerberg) gelegen, hetwelk behoort aan de Baron van Hekeren, Heer van Netelhorst,

1) Klooster in eene vermaarde vallei van Toskane.

maar er woonde niemand op als een gemeene vrouw (vrouw uit de volksklasse) beneden in de kelders, en boven hadden de duiven en andere vogels haar de vrije uit- en invlugt door de glazen gemaakt. Het huis was omringt met een breede graft van helder fonteinwater, uit voornoemde beekje komende, had aan het eind van de brug een grote poort en aan yder hoek van het huis een rond torentje; wij bezagen hetzelfde van binnen, maar bevonden het van weinig belang, behalven een kamer of twee die met tapyten (gobelins) behangen waren, in welkers eene een frayschoorsteen met een schilderye was verbeeldende de historie van Croesus en Solon, waarin op de pedestal van het Fortuin deze Latynsche versjes stonden:

Si Fortuna Parens tibi sit, Sisumma

potestas

Ne miseros spernas, sors cito cuncta rotat.

welke laatste woorden ten eenemaal applicabel zyn op dit huis en voorgaande eigenaars, als zijnde gansch vervallen, en zooals ons scheen zal den ouden heer van dit slot van zijn adelyk goed, na zyn overlyden, niet veel aan zijn erfgenamen overgelaten hebben, dewyl in een klein kamertje een menigte brieven vonden van schuldeischers van considerabele sommen, alsmede geheele bondels en kisten vol stukken van processen, dewelke ons de nieuwsgierigheid dwong van ter loops door te snuffelen; in welke gedagten wy naderhand door rapport van anderen ook bevestigd wierden."

Sedert werd deze desolate boedel gelijkwideerd, en verrees op de plaats van het oude Molecaten een nieuw. Het slot uit de 16de eeuw werd gesloopt; een ouderwetsch, maar spacius en geriefelijk heerenhuis van twee verdiepingen werd gebouwd, met een royale stoeptrap aan de voorzijde en een uitzichttorentje boven de kroonlijst. Voordeelig komt het uit achter een vak van saggroen, het weiland, en tegen een donkere boschpartij als achtergrond. De vijver is nog als van ouds, gevoed door het immer vloeiend water uit verborgen bronnen en beschaduwde door oude boomen. Daarachterstrekt een oogbekorend park zich uit, op golvenden bodem. 't Zijn hier geen eenvormige, genumeroteerde perceelen van spichtige dennenboompjes, gelijk ginds op de heide, maar krachtige, veeljarige eiken en beuken, olmen en acacia's, gelijk men ze verwacht bij een zoo oud domein. Aan fraai plantsoen en siergewassen ontbreekt het hier niet, perken met dicht ineengeweven rhododendrons, met bloemen en bevallige heestertjes, terwijl midden in het omrasterd weiland een zware, alleenstaande boom herinnert aan den aanhef van Spandaws bekend gedicht:

Ziet gij ginds dien pronk der dalen,
Dien verheven eikenboom —

Ja, wanneer 't een eikenboom was; maar toevallig is 't een kastanje. Welnu, dat bezongen *Vogelnestje* had ook in een kastanjeboom gebouwd kunnen zijn, terwijl de belagende slang die zoo juist van pas door den bliksem getroffen werd (slangen moeten toch ook leven!) haar wedergade vond in de ringslangetjes van dit land. Die zijn er op de Veluwe, al klimmen ze niet zoo hoog tegen een boom op.

Bosch en water vindt men hier in verscheidenheid, zelsf een waterval. D. w. z. het beekwater, 't welk zich in den grooten vijver verzamelt, stort zich daar over een paar trappen of verhoogingen, hetgeen den bewoner van de Lage Landen, den Veluwschen boer, die nooit een werkelijke cascade zag, doet spreken van een waterval. Immers maakt hij ook van eene indieping van het terrein een „dal", en van een heuvel, zelsf van een glooing, frischweg een „berg".

Naarmate men op dezen hoogen grond verder komt ontdekt men de boschlanen, diepe donkere lanen, door allerlei zwaar geboomte gevormd en waar tusschen de

Foto C. Steenbergh.

HET HUIS MOLECATEN BIJ DEN VIJVER.

stammen tal van planten staan, die in de schaduw nog groeien willen, of die schaduw zelfs zoeken: mossen, varens, bramen, sommige soorten van heidekruid en wilde bloemen. Men zou, behalve een natuurvriend, ook een natuurkenner willen wezen om al die gewassen als oude bekenden te kunnen begroeten, om ze te determineeren of, bij een nieuwe vondst, als een verrassing er voor te staan. Het bosch is niet groot, maar wel grootsch; wanneer men den zoom daarvan achter zich heeft, dan voert een der paden naar de hoogte, naar den Trisenberg. En 't laat zich hooren, dat men van daar een ver strekkend uitzicht heeft; een uitzicht, dat het bezoek van zoovele zomergasten aan dit oord verklaart. Eerst ziet men, over het dal heen, op een anderen heuvel, den Vuursteenbergh, ook Galgenbergh genaamd, en waar zich het landgoed van de familie Vos de Wael bevindt. Maar die kruin is slechts met lage dennen begroeid, en ligt beneden dit standpunt. Verderop schouwt men op eene oogbekorende schakeering van bouw- en weiland, met de vale hei daaromheen. Bij helder weêr kan men in de verte sommige markante punten zien, het reservoir van de Kamper waterleiding, het artilleriekamp onder de gemeente Oldenbroek, den stompen toren van Elburg, het kleinere torentje van Wezep, en rechts daarvan een deinzige, lichtgrijze streep. Dat is de zee, de Zuiderzee; en wanneer 't zoo treft met de belichting ziet men die streep glanzen en flikkeren onder 't zonlicht.

Aan den voet van dezen Trisenberg welt op meer dan een plaats het water uit den grond en siepelt eerst weg in kleine adertjes, die hier en daar ineenvloeien en zich gleuven in den bodem graven, waardoor ze zich een weg banen naar de laagte. Zulke laagten zijn vaak door de natuur bevoorrecht; vooral het z.g. Mariadal is eene bekoorlijke kleine vallei, met een kolossalen beukenboom op den rechteroever van het beekje, en rondom de schoonheid van een

Foto C. Steenbergh.

VOORZIJDEN VAN HET HUIS MOLECATEN.

haast ongerepten plantengroei. Op een ander punt, achter den tuin van de buitenplaats, ontwaart men het tuinmanshuis, met deuren en ramen rood en geel geschilderd: de heraldieke kleuren van het geslacht van Heeckeren. Bij eene boerderij, waarvan de gevel dezelfde kleuren vertoont, begint een voetpad dat naar een wit boswachtershuis voert, en daarnaast een antiek gebouw, bekend onder den naam het Spyker, in de volkstaal „t Olde Spikertien”. Om het ronde bovenlicht boven de deur kan men nog, ofschoon met moeite, onderscheiden het opschrift: „Die sait die mait. Anno 1643”. 't Is een zwaar, tamelijk hoog gebouw, typisch voor den vroegeren landelijken stijl. De naam spyker werd gebruikt voor schuur of bergplaats, ook voor een klein huis, en vroeger diende dit oude gebouwtje dan ook tot *dépendance* van het huis Molecaten. Sedert werd er een *Neubau*, maar in den oorspronkelijken stijl, aan toegevoegd.

Dicht daarbij bevindt zich eene rechthoekige hoogte met een breed pad daaromheen, het Spaansche Kerkhof genaamd. Maar of hier ooit in den Spaanschen tijd Spanjaarden begraven werden — de kroniek zwijgt er over. En ook de bodem; de opgravingen, welk hier verricht werden, bleven zonder uitkomst. Verder op ligt op eene hoogte, die in een tuin herschapen werd, het gedeeltelijk witgepleisterd heerenhuis van het landgoed Beek en Berg. 't Is een alleszins toepasselijke naam in deze streek, waar het opborrelend water op ettelijke punten een beek vormt, en de aanzwellende grond een berg in den eersten aanleg. En aan zoo'n „berg” is gemeenlijk een fraai vergezicht verbonden, een niet gering voordeel in een vlak land. Dat erkenden ook de toeristen van het jaar 1740 toen ze op den Trisenberg stonden, schrijvende:

„Van dezen eersten heuvel van den dorren Veluwe hadden wij een schoon en ruim gezigt over de omleggende velden, leggende Hattem met deszelfs ruïnen (n.l. van het vroegere kasteel en

van den ouden vestingmuur) vlak voor ons als in een kuil, van verre had men het gezigt op Zwoll, Campen en alle omleggende dorpen, alsmeede den kronkelenden loop van de rivier den IJssel.” Enz.

De tijdgeest heeft intusschen ook dezen uithoek van Gelderland niet onberoerd gelaten. Aan den Apeldoornschen straatweg, in een streek waar 't vroeger een „wilt en byster landt” was, waar nu de automobielen over de klinkers daveren, vindt men thans moderne uitspanningen en pensions, zooals „de Kroon”, „Flip Hul” en „de Konijnenberg”. Voorts, van afstand tot afstand, toonbare of zelfs fraaie villa's en optrekjes langs den weg gereid. Bij enkele daarvan, op een hoog punt gelegen, heeft men den goeden smaak gehad den glooienden voorgrond in den natuurstaat te laten, d.i. begroeid met heideplaggen en bremstruiken, slechts de uiterste randen verlevendigd door eenig siergewas. Behalve de oude buitenplaatsen bij Hattem vindt men er ook reeds een villakwartier op den z.g. Waldberg. Maar verderop zijn de moderne landhuizen vooreerst ver genoeg van elkaar gebouwd om de natuurschoonheid van de streek te behouden. Nog in lengte van dagen kan het historische oude stadje geen dichtterlijk anathema treffen, gelijk het uit de pen van mr. Jacob van Lennep vloeide aan het adres van het gemoderniseerde Oosterbeek. En wie hier, behalve voor de bekoringen van ongerept natuurschoon, ook oog heeft voor de weelden der cultuur, voor de overwinningen

op de heide, dien zullen allicht de regels van Potgieter invallen:

Voor 't glimpend kouter kromp die heide,
Ontgonnen werd deez' woeste grond,
Een talloos torental verkondt
Dat zich des huismans kroost verspreidde;
De Veluwe is zoo vaal niet meer:
Dien „viltten hoed met gouden boorden”,
Hem overstrikken pracht van koorden,
De breede bol draagt veer bij veer.

S. K.

Een visioen, en de al of niet daarmee in verband staande gevolgen.

(Vervolg).

IN Berlijn was het dien avond al begonnen te sneeuwen en hier lag reeds een laag kraakharde sneeuw. De weg werd allengs donkerder, geen lantaarn was meer te bekennen, en ik weet niet, hoe Philipp den weg kon vinden. De nacht was zeer donker. Het landschap leek me, voor zoover ik onderscheiden kon, eenzaam en boschrijk. We reden een klein uur, gedurende welken tijd we weinig spraken. Philipp had al zijn aandacht noodig voor het paard en ik was in gedachten verzonken. Hoe het met Herbert stond weet ik niet. In de duisternis kon ik zijn gezicht niet onderscheiden — doch ook hij sprak geen woord.

Ik dacht aan de gestolen ganzen en het aangevallen paard — aan de melancolieke uitdrukking in Philipp's oogen, die me terstond was opgevallen, daar ik die vroeger nooit had opgemerkt — aan den vreemde deling op den motorbus (bij hem verwijlden mijne gedachten het meest) — aan onze kerstinkopen — aan..... brrr, wat was het toch koud in dien kleinen, open wagen!

Het paard liep langzaam, gelijkmatig voort en geen zweeps slag of hooggegil: „Tjoep!” van Philipp kon hem tot meerderen spoed

aanzetten. De koude wekte me uit mijn droomerijen en hield me wakker.

„Heb je dat boek van Tagore nog kunnen krijgen?” vroeg ik Herbert. Hij had n.l. half Berlijn afgeloopen en afgetelefoneerd om Das Heim und die Welt te krijgen, doch het was overal uitverkocht.

„Ja — in een winkel op de Kurfürstendamm.”

Toen zwegen we weer een tijdlang.

„Hoe lang is Tatjana al in Parijs?” informeerde ik.

Tatjana is Philipp's vrouw.

„Zes weken.”

„Ben je al dien tijd alleen geweest?”

„Mijn buurman komt me wel eens opzoeken.

„Wie is dat?”

„Kubiak, ook een grondbezitter.”

„Wat is dat voor iemand?”

„Een sympathieke kerel. Maar ik zie hem zelden — hij is een kluizenaar.”

Weer stilzwijgen.

Eindelijk bereikten we Philipp's bezitting; tenminste, hij vertelde ons, dat we de oprijlaan reden, hoewel we niets zagen dan een klein lichtje in de verte, dat uit zijn huis scheen te komen. We hoorden hondengeblaf.

Een behagelijk gevoel maakte zich van me meester, het gevoel van „thuis” te komen. Want Philipp's huis is het mijne, evenals omgekeerd. Zoo was het altijd, ons leven lang. We

Foto C. Steenbergh.

OP MOLECATEN. BOSCHWACHTERSHUIS BIJ 'T SPIJKER.

Foto C. Steenbergh.

OP MOLECATEN. 'T SPIJKER.

kenden elkaar en waren vrienden geweest van ons tiende levensjaar af

Het hondengeblaf kwam nader, zoo nu en dan overstemd door een zware stem, dewelke die van den tuinman bleek te zijn.

„Hallo!!” riep Philipp, van den wagen af.

„Guten Abend!” riep de stem terug en een flikkerende lantaarn verscheen, gedragen door een onzichtbare hand.

Een paar honden vlogen blaffend op ons af.

„Gehst du weg! — Ja, ja, gutes Hündchen — gutes Hündchen!”

Van den voorgevel van het huis zag ik nog weinig. De wagen hield stil; wij sprongen eraf en bij 't licht van de lantaarn ontdekte ik nu een breede steenen trap en een terras; dan een hooge, zware voordeur, als een kloosterpoort.

Philipp opende deze met een sleutel en we traden een reusachtig ruime hal binnen, die slechts flauw verlicht was door een kleine petroleumlamp.

„Zoo!” zei Philipp met opgewekte stem, zich naar ons keurend: „Welkom in mijn huis.” Toen ging hij ons voor en opende een dubbele deur, waaruit een helder licht ons tegemoet kwam. Het was de woonkamer. — Een vrouw was bezig hout in de porceleinen kachel te leggen.

„Goedenavond,” zei ze vriendelijk tot ons, terwijl ze opstond.

We groetten haar, terwijl ze ons voorgesteld werd als Frau Krause, de vrouw van den tuinman.

Ons werden toen onze kamers gewezen, hooge, ruime, sombere vertrekken, zoo bij avond gezien, en daarna wachtte Philipp ons met het avondeten in het woonvertrek.

„Ga zitten,” zei hij, toen we weer binnentraden, ons den divan wijzend met een beweging van zijn fijne slanke hand. „Ik schreef je immers,” hij keek mij aan, „dat mijn meubels nog niet waren aangekomen? Jullie moeten het huis zoo maar voor lief nemen. Het noodigste is er in ieder geval.”

„Ja,” stemde Herbert toe, zich op den divan nestelend, „ik moet zeggen, het noodigste is er,” en toen ineens barstte hij in lachen uit, zijn jongensachtige proestluch.

Ik, die de kamer rondliep en de geïmproviseerde boekenkast bekeek, keerde me om. Die lach van Herbert bracht me ineens tot de werkelijkheid terug, tenminste, ze ontnam me een druk

die me bezwaard had, sinds ik dit oude huis was binnengekomen.

Zoo'n gezonde, heldere lach verjoeg alle somberheid.

Herbert lag languit op den divan, zijn hoofd in de kussens, en lachte maar steeds.

„Wat is er toch?” vroeg Philipp, en zijn smal, geestig gezicht, naar mij wendend: „Hij hééft wat, het kind.”

Ik kwam naderbij en vermaakte me met Herbert's vroolijkheid, die verfrisschend werkte.

„Heb je,” vroeg Herbert, zijn stem gebroken van 't lachen, „gezien” — hier hield hij weer op.

„Wat gezien?” vroeg ik nieuwsgierig. Ik begreep niet wat er hier zoo leuk kon zijn.

„Ach, hij zal bedoelen,” begon Philipp langzaam, terwijl hij zijn fijne handen beide beteekenisvol uitstrekte, „dat het slaapkamerameublement wat onvolledig is, zooals trouwens alle ameublementen hier. Veel kamers zijn nog geheel leeg. Maar Tatja en ik hebben ons best gedaan, enkele dingen ook zelf te maken. We waren zelfs trotsch op de resultaten. Of ontbrak er misschien nog iets bij jou?” Hij lachte, aangestoken door Herbert.

„Neen, neen,” bracht Herbert met moeite uit, snorkend van 't lachen, „'t is alles in orde.”

Ik was niet in de stemming geweest om de humor te zien van die werkelijk ingenieus zelfgemaakte waschtafels, en wat dies meer zij. Maar Herbert, die steeds een open oog voor humor heeft, was dit terstond opgevallen.

Ik kon me voorstellen, hoe hij zich, alleen op zijn kamer, daarmee vermaakt had.

Philipp vroeg ons nu, of we onze revolvers gevonden hadden, die hij neergelegd had. — We hadden die reeds in onzen zak gestoken.

„Is het hier dan zoo gevaarlijk?” vroeg ik hem. „Moet je hier altijd gewapend rondlopen?”

„Ja — je kan niet voorzichtig genoeg zijn, vooral 's avonds.” Philipp had het hoofd gebogen en bekeek zijn handen, als was hij niet bij wat hij zei, „ze hebben me gewaarschuwd toen ik hierheen kwam.”

„Hoe bevalt het wonen je hier anders?” vroeg Herbert.

„Heel goed; ik hou van het land.”

Foto C. Steenbergh.

OP MOLECATEN. DÉTAIL VAN DEN VOORGEVEL VAN 'T SPIJKER.

„En Tatjana?” vroeg ik, terwijl ik in mijn gedachten het vroolijke, jonge beeld van Philipp's vrouw zag.

Philipp stond op en ging tegen de kachel staan. Zijn oogen hadden een pijnlijke uitdrukking en het speet me de vraag gedaan te hebben.

„Tatja hield meer van het vorige huis,” zei hij snel, „maar ik heb nu, zoolang ze weg is, gelegenheid hier alles in te richten. Den volgenden week komen mijn meubels aan en dan zal 't haar hier natuurlijk beter bevalen.” Hij sprak gedwongen, als geloofde hij er zelf niet aan, maar praatte 't zichzelf aan. Ik kon me levendig voorstellen dat zoo'n eenzame, onveilige omgeving niet in den smaak viel van een vrouw, die 't grootste deel van haar leven in Parijs had gewoond en zich daar thuis voelde. De tegenstelling was te groot. — En dit moest wel de reden zijn van Philipp's verlatenheid, want zonder Tatja kon hij niet leven — en ook was het leven in de groote stad hem ondragelijk. Hier was het conflict. — Maar dit heeft niets te maken met mijn verhaal. —

Dien avond gingen we laat naar bed, na veel met elkaar gepraat te hebben. Philipp was in deze twee jaren in zijn denkbeelden veel veranderd. Het was interessant hem met evenveel vuur theorieën te hooren verkondigen, die hij twee jaren geleden verworpen had. Naar mijn begrip was hij sterker, meer persoonlijk geworden. De lichte neiging naar het mystieke, die ik vroeger bij hem gekend had, was geheel verloren gegaan. Hij voelde b.v. niet de geheimzinnige sfeer van zijn huis, die mij zoo dadelijk was opgevallen. Ook vertelde hij, dat hij den laatsten tijd hoe langer hoe meer belang stelde in de Landwirtschafft en hierdoor minder tijd voor zijn eigen werk had — hetgeen hem niet berouwde, integendeel. Zijn „werk” was romans schrijven. Ik zie hem nog, twee jaar geleden, — toen weinig van de buitenwereld, deze wereld van schimmen, hem interesseerde en hij er eigenlijk een vreemdeling was, hard werken aan een boek, welks inhoud het mystieke benaderde. Merkwaardig, hoe 's menschen neigingen zich wijzigen kunnen.

Herbert had meest zijgend geluisterd als Philipp en ik aan 't redeneeren waren en zijn expressief gezicht, dat in die jaren éven jong en lichthartig was gebleven, had een zeldzaam ernstige uitdrukking gehad.

Toen we later met kaarslicht naar onze kamers gingen en denzelfden weg uit moesten, daar deze ineenlopend waren, zei hij:

„Er hangt iets mystieks in dit huis, iets.....”, hij zweeg, als zocht hij naar woorden.

„Jawel,” ik knoopte de hondenketting aan een poot van mijn tafel vast en maakte van kussens een bedje voor één van de waakhonden, die in mijn kamer zou slapen.

„Heb jij dat ook gevoeld?” vroeg Herbert, de blinden sluitend, die een geweldig lawaai maakten.

Ik zweeg, want ik had geen lust Herbert deelgenoot te maken van het ongemotiveerde angst-gevoel, dat me in dit oude huis, met zijn zaal-achtige, hooge, vele kamers telkens weer be kroop. Ik was blij met de tegenwoordigheid van Herbert, wiens mondaine, vroolijke, kinderlijk-cynische verschijning als remedie werkte tegen alle nerveuse angstgevoelens. Het huis leek me werkelijk, wat de Engelschen noemen „haunted” — of was het iets in mezelf, dat zich weerspiegelde in mijn omgeving? Ik weet het niet.

Terwijl ik de Dobberman toedekte en het dier den fijnen

kop streelde, hoorde ik plotseling een geluid als van ver verwijderden donder.

„Onweert het?” vroeg ik Herbert, die op de tafel zat en zijn verlake schoenen liet slingeren.

„Welneen.”

Ik luisterde nog even, maar daar ik niets meer hoorde, meende ik, me vergist te hebben.

„Waar slaapt Philipp, weet jij dat?” vroeg Herbert.

„Neen — morgenochtend ga ik het huis bekijken, van onder tot boven. Ik moet weten hoe het in elkaar zit. Er moet een mooie tuin ook bij zijn.”

„Nu maakt het alles een spookachtigen indruk op me,” Herbert ging bij deze woorden heen en weer loopen en bij 't flikkerende kaarslicht leek me zijn gezicht bleek en gespannen. Ik verwonderde me over Herbert. Gewoonlijk was hij niet zoo gevoelig voor wat men het bovennatuurlijke noemt.

Ik ging nu mijn koffer uitpakken en legde mijn toiletbenodigdheden op de waschtafel. Herbert zat op mijn bed en maakte geen aanstalten om naar zijn kamer te gaan.

„Heb je Philipp's huis in Parijs gekend?” vroeg hij.

„Neen.”

„Dat was prachtig. Zeldzaam mooie Perzische tapijten heeft hij gekocht en zoo véél! Als zijn meubels allemaal hier zijn dan zal het huis pas goed tot zijn recht komen.”

„Dat kan ik me denken. Toch — zelfs deze betrekkelijk kale kamers hebben iets aantrekkelijks. Het lijkt me, voor zoover ik gezien heb, een..... stil! — —hóórde je dat?!”

„Neen — wat was er?” Herbert lachte. „Leg die scheerkwast uit je handen, mensch —.”

„Stil.....!”

Daar klonk het weer, hetzelfde verwijderde gerommel van zoeven.

„Daar.....!”

„O — dat heb ik allang gehoord, maar het is zoo veraf,” zei Herbert rustig. „Als 't maar niet hier in huis is, dan maak ik me niet ongerust. En bovendien, als Rustan niet aanslaat kan er niets zijn. Hij is heel waakzaam, heeft Philipp gezegd.”

„Ja,” ik keek naar den hond, die lag te slapen, zijn fijne ledematen opgevouwen.

„Zoo, ik ben klaar,” vervolgde ik gastvrij.

„Tot morgen dan,” Herbert stond op en vertrok door de donkere deuropening.

GUY DE VOS.

Foto C. Steenberg

OP MOLECATEN. DE WATERMOLEN.

(Wordt vervolgd).

O, WOND'RE ZEE!

O, wond're zee! Nu ligt ge stil te deinen en stoeien speelsch uw golfjes kruivend voort, doorzingt de weidsche stilt', door niets gestoord, uw rustig lied in 't sprank'lend zonneschijnen.

Doch straks is uit uw rust! In wild vereenen gaat gij dan met den wind! Dan jaagt gij voort uw opgezwepte waat'ren, die het boord der kusten woest met ziedend schuim omlijnen!

O, wond're zee! Hoe ruischen uwe zangen van kalme vree, wanneer in zonneglanzen uw blauwend vlak wegdeint naar verre transen.

Maar weel! Wanneer in ongetoomd verlangen uw stormlied raast, als steigerende paarden uw golven gaan, vernielingszieke ontaarden!

D. A. POSTEMA.

DE TAAL DER MOLENWIEKEN.

II.

ZOOALS reeds in het vorige opstel werd vermeld, gebeurt het soms, dat de molenaar op de punt van de bovenste wiek van den „in de vreugde” staanden molen een vlag plaatst. Overigens zijn evenwel de wieken onversierd.

Niet is dit het geval, wanneer de molenaar zijn vreugde vertolkt door zijn molen „mooi te doen staan”. In het hieronder volgende zullen we een en ander hierover vertellen.

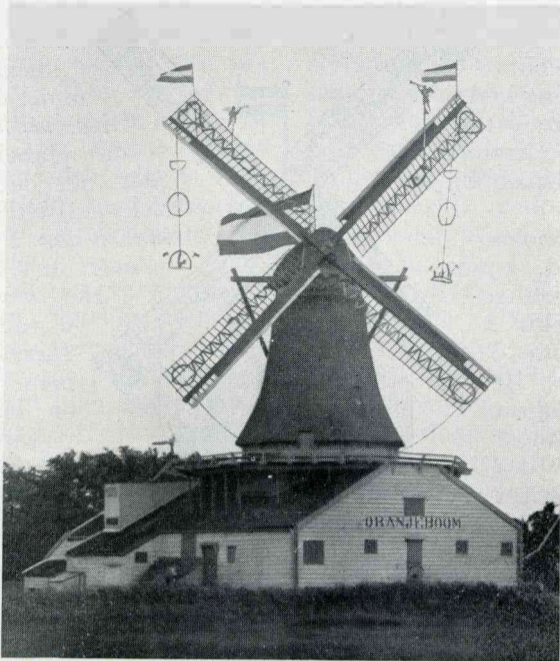
Staat eenige molen „mooi,” dan is de stand van de wieken niet gelijk aan die welke in het vorige opstel voor den vreugdestand is aangegeven, de wieken worden „overhek” of „in kruis” geplaatst, d.w.z. zoodanig, dat ze een hoek van 45 gr. met den horizon maken. De buitenroede is dan „aankomend”.

Wij meenen hier het meergenoemde werk: „De Windmolens aan de Zaanstreek” te mogen citeeren. Op pag. 117 daarvan lezen we over den „mooistand” van den molen: „Als de molen mooi staat, dan zijn de roeden in kruis gezet, en de zeilen als slingers door de hekken gevlochten en verder versierd met harten en borden, soms van blik, die in den zonneschijn schitteren. Op de uiteinden van de bovenste roeden staan bazuin-engelen, en, zoo men deze niet heeft, vlaggen: daarvan hangen naar beneden guirlanden van touw, soms omwonden met groen, en geverfde schilden met aan het uiteinde versierde bruiloftskronen; ook de bovineinden van de roeden zijn met elkaar verbonden en daarin leest men de voorletters van bruidegom en bruid. Van de kap wappert de driekleur in zijn forsche banen en het kruis is gericht naar de woning van den eigenaar.” Een noot op dezelfde pagina vermeldt: „In de Zaanlandsche oudheidkamer wordt een stel versieringsstukken bewaard, dat eertijds gediend heeft op een der oliemolens van de firma Honig te Koog aan de Zaan. Op de schilden is het bruiloftspaar voorgesteld, verder bijenkorven, harten, naamletters enz. en de bazuinengelen ontbreken niet”.

De eerste afbeelding op deze bladzijde is ontleend aan het „Gedenkboek van het Olieslagerscontract” en stelt den Zaan-schen oliemolen „de Oranjeboom” in „bruidstooi” voor.

Nevens de „bazuinengelen” ziet men hier ook vlaggen op de wieken aangebracht. Verder ontbreekt aan iedere wiek het uiterste windbord, terwijl een dubbel stel zeilen voor de versiering op de hekken is gebruikt.

In het tijdschrift „Het Huis Oud en Nieuw” van het jaar 1914 komt op pag. 97 e.v. een artikel voor over „Oud-Zaan-sche volkskunst” waarin een en ander over den „mooistand” van molens is medegedeeld. Hoewel veel van wat er over wordt gezegd reeds in het bovenaangehaald stukje uit „De Molens aan de Zaan-treek” voorkomt, vonden we toch reden het over te nemen, omdat er hier verhaald wordt van een toeneming van de versiering tijdens de bruidsdagen. Wij laten den schrijver, den heer G. J. Blees Kzn., aan het woord: „Een eigenaardige gewoonte was het „mooimaken”

„DE ORANJEBOOM” IN BRUIDSTOOI.

van den molen bij een huwelijk in de familie van den eigenaar. De molen wordt in kruis gezet en langs en door de hekken der roeden worden de zeilen geslingerd om aan de „enden” in een hart van hout of zeilen gemaakt, uit te loopen. Van de bovineinden der roeden hangen lange touwen neer, met kransen en kronen van groen en gekleurd papier gemaakt, waartusschen klatergoud schittert. *Op den tweeden Zondag* spant men tusschen de bovineinden der roeden lijnen, die met groen omvlochten worden en op de toppen worden vlaggen gezet, of houten engelenbeelden met bazuinen.

En *op den derden Zondag*, den pronkdag bij uitnemendheid, kan men tusschen die lijnen en haar slingers de naamletters van de bruid en den bruidegom lezen en is het geheele kruis letterlijk met allerlei sieraad opgepronkt, harten, cupido's, altaren en wat men meer mocht bedenken.

Iets verder zegt de heer Blees:

„De uitvoering der molen-versierende attributen is zeer naief, doch men vergete niet, dat ze gemaakt worden door blokmaalders en steenknechts, die van hun jeugd af meer op het heien der stampers of op zagen van wagenschot gelet hebben, dan op de afwerking van de allereenvoudigste versieringen”.

Blijkbaar duurden de bruidsdagen als regel drie weken

VERSIERDE MOLEN „DE GROOTVORST”.

en men mag aannemen, dat de molen zijn dagelijkschen arbeid niet tot het vertolken van zijn vreugde kon onderbreken. Zoo waren er slechts drie Zondagen op welke hij daaraan uiting kon geven en blijkbaar hield de toenemende intensiteit van de versiering verband met de veronderstelde feeststemming in de harten van het bruidspaar bij het naderen van den trouwdag.

Op de vorige bladzijde ziet men den molen „de Grootvorst” in zijn bruidstooi afgebeeld, zijnde deze afbeelding ontleend aan het bovenaangehaald opstel uit „Het Huis Oud en Nieuw”.

Niet steeds waren de molens zoo „mooi” gemaakt als deze afbeeldingen aangeven. Er waren ook vele molens met bescheidener opzet en behorende aan eigenaars van geringer kapitaalkracht en het valt in te zien, dat deze zelfs in hunnen „mooistand” dit tot uiting deden komen.

We zijn eens op onderzoek uitgegaan hoe wel de Amsterdamsche zaagmolens er uitzagen, wanneer zij door versieringen de een of andere feestelijkheid meevierden. Afbeeldingen konden we er niet van vinden maar de teekening hierboven is opgezet naar mededeelingen van den vroegeren eersten knecht op den molen „de Eenhoorn” de eenige zaagmolen, die in Amsterdam nog dagelijks zijn werk doet. (De twee andere houtzaagmolens, „de Otter” en „het Luipaard”, staan reeds lange jaren stil en wachten gelaten den slooper).

Zoo men in de fig. kan zien, werden alleen de zeilen in den vorm van een hart of een ring op de roeden vastgemaakt en wel zoodanig, dat die figuren om den anderen voorkwamen. Was dit voorhanden, dan werd ook hier een tweede stel zeilen door de hekken gevlochten maar regel schijnt dit niet te zijn geweest. Een vlag sierde den molenkap terwijl er soms ook kleinere vlaggen op de uiteinden der roeden werden geplaatst. Hoe eenvoudig deze versiering ook moge geweest zijn, zij was er niet minder karakteristiek om.

Een „mooi” staande houtzaagmolen welke reeds in „Buiten” van Febr. 1920 voorkomt en die op soortgelijke wijze versierd is, vinde hier op blz. 71 nogmaals een plaatsje.

Vermeldenswaardig is ook de „Pinkstertooi” van de molens langs de Zaan. Zij hield verband met het vieren van „luilak”, een gebruik, ook in Amsterdam welbekend.

Een Zaaansche molenmaker, die zelve aan die pret nog vertelde medegedaan te hebben, waaruit valt af te leiden, dat dit gebruik nog in het laatst van de vorige eeuw in zwang was, vertelde ons daarvan het volgende.

De meeste houtzaagmolens werden in den nacht van Vrijdag op Zaterdag voor Pinksteren gezamenlijk door de „bovenjongens” en de „kotjongens” van den „Pinkstertooi” voorzien. De molen werd daartoe „in kruis” gesteld terwijl de zeilen door de hekken werden gevlochten, zie teekening hieronder. Elk der bovenste wicken droeg fier een spar, terwijl, bij wijze van guirlande, van de toppen een lang touw, met aan het ondereinde een zaagselmand, afhing. Inderdaad een alleraardigste versiering. De fig. doet zien, hoe met deze toch wel allereenvoudigste hulpmiddelen de molen in een bepaald geestigen tooi kon worden gestoken.

De kot- en bovenjongens moesten voor dit werkje vroeg uit de vieren. Immers om vijf uur kwamen de „meesterknecht”, „middel- en ondermiddelknecht” en moest alles gereed zijn. Deze laatkomers waren dan de „luilakken” en kwijting werd hun verleend, door het aan de jongens te verstrekken „voddengeld”. Opbrengst van oude zeilen, oud touwwerk etc.

(Slot volgt).

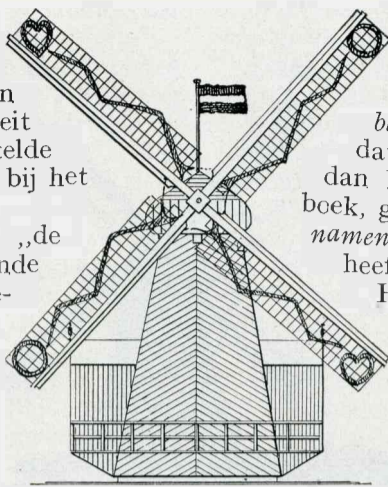
C. VISSER.

PLANTENNAMEN.

I.

ALLE boomen en planten hebben namen. Sterker nog: zeer vele hebben twee namen, te weten een wetenschappelijk naam en een anderen. Allersterkst: ettelijke hebben zeer vele namen, te weten een wetenschappelijken naam en talrijke andere.

Men loopt langs den weg en ziet een plantje met diep ingesneden bladeren en glanzend-zwavelgele bloemen. Indien „men” iets van

MOOISTAANDE MOLEN.

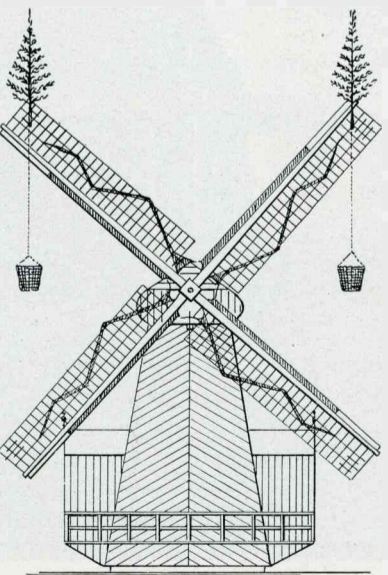
botanie afweet, dan zegt hij plechtiglijk: *ranunculus acer*; daarmee is hij er af. Doch als „men” het jargon-latijn van den botanicus niet onder de knie heeft, dan murmelt hij: 'n *boterblommetje*. Doch daarmee is hij er niet af. Want dat plantje heeft nog tal van andere namen dan het deftige „scherpe boterbloem.” Daar is een boek, getiteld *Woordenboek der Nederlandsche Volksnamen van Planten*. De bekende heer H. Heukels heeft het, geholpen door vele anderen, gemaakt. Het vertelt ons, dat dezelfde plant genoemd wordt in Zuid-Holland *Boterdief*, in Utrecht *Hanevoet*, op Walcheren *Pinksterbloem* (de hemel alleen weet hoeveel bloemen hier, daar en elders *pinksterbloem* genoemd worden), terwijl het in diverse andere streken en oorden respectievelijk aangeduid wordt als *Goudranonkel*, *Hanevoet*, *Kraaievoet*, *Landranonkel*, *Ranonkel*, *Haneklauw*, *Kraaienvoet*, *Krauwevoet*, *Sinksekruid* (Vlaamsch, is gelijk aan *Pinksterbloem*) en *Gelving*. Zoo ziet men ook hier weer, dat Longfellow gelijk had, toen hij schreef, dat *things are not always what they seem*.

Daar is een aardig plantje — men ziet het, jammer genoeg, zelden meer in de tuinen; het is „ouderwetsch” — dat in de botanie *Nigella damascena* heet. De algemeene volksnaam luidt: *Juffertje-in-'t-groen*. Een alleraardigste naam. Want de lieve bloemetjes staan als gehuld in een wolkje van fijne groene sprietjes en blaadjes. De Engelschen noemen het dichtertlijk-romantisch: *Love-in-a-mist*. Doch men heeft het niet gelaten bij *Juffertje-in-'t-groen*. In sommige streken des lands noemt men de plant *Bloempjes-in-'t-haar*, hetgeen ook niet kwaad is. Een variant daarop is het Zeeuwsch-Vlaamsche *Juffertjes-in-'t-haar*.

Tot zoover begrijpt ieder wel, dat hetzelfde plantje bedoeld wordt. Doch daar komen de Noord-Limburgers en noemen het hoogst-onpoëtisch *Spinnekoppen*. Zij zien het niet als een maagdelijn in een groen priëel, doch als een spin in haar web. Niet kwaad gezien. Doch als men zulk een Limburgschen vriend hoort spreken van *spinnekoppen*, zal men toch niet vermoeden, dat hij het heeft over hetgeen wij *Juffertje-in-'t-groen* noemen. En nog erger wordt het, als daar een Vlaamsche broeder aangestapt komt, die spreekt van *Kobben* — *whatever this may mean*.

Bellis perennis, de altijd schoone. Wij noemen het *Madeliefje*, doch wij moeten ons niet verbeelden, dat het overal zoo heet. *Heukels* leert ons, dat het in ons land onder niet minder dan honderd en acht, zegge en schrijve 108, namen bekend is, waarbij dan nog gevoegd moeten worden eenige dozijnen Vlaamsche namen. Talrijk zijn daaronder de namen, die met ons *Madeliefje* hoegenaamd niets gemeen hebben, als daar zijn *Bleekveldbloempje*, *Corsouwe*, *Fennebloem*, *Graskarsoet*, *Koebloem*, *Liefkruid*, *Meizaadje*, *Meizoentje*, *Pannekoek*, natuurlijk weer *Pinksterbloem*, doch ook *Paaschbloem*, *Schapenbloem*, *Truitjesbloem*, *Sukersousjes*, *Veldbloem*, *Weidebloem*, terwijl men in Waterland de lieve bloempjes *Luizenkrakers* noemt! De Vlamingen noemen het o.a. *Driesbloem*, *Meelzotteke*, *Meilieveke*, *Mezuutje*, *Steenblommeke*, *Straatblommeke* en *Zomerblommeke*. Uit deze voorbeelden blijkt duidelijk, dat voor wetenschappelijke doeleinden de volksnamen ten eenenmale onbruikbaar zijn. Zij deugen zelfs niet voor de oppervlakkigste studie. In elke wetenschap moet de beteekenis van elk gebezigd woord vast staan.

Eene onwrikbare terminologie is onontbeerlijk, hetgeen uit de volksnamen van planten allerminst het geval is. Doch bovendien zijn er talloze planten, uit overzeesche gewesten afkomstig, die in het geheel geen volksnamen hebben. Waarbij nog komt, dat volksnamen, zelfs al waren zij niet zoo talrijk en onvast als zij zijn, onbruikbaar zouden wezen voor internationale doeleinden. Ook vertalingen zouden hier niet baten. Want als wij, bijvoorbeeld, *Lepelblad* (*Cochlearia officinalis*) gingen vertalen met *Spoonleaf*, zou geen Engelschman begrijpen hetgeen bedoeld wordt, omdat hij die plant *Scurvy-grass* noemt, evenmin als hij zou snappen wat wij op het oog hadden als wij *Leeuwenbek* gingen vertalen met *Lion's mouth*,

IN PINKSTERTOUI.

daar hij de wilde *Toadflax* en de in den tuin gebruikelijke *Snapdragon* noemt. Wie zou, omgekeerd, in eene vertaling van het Engelsche *Dandelion* (eene verhaspeling van het Fransche *Dent de lion*, overeenkomende met ons *Wolfs-tand*) ons *Paardebloem* ontdekken, of in *London Pride* ons *Schildersverdriet* (*Saxifraga umbrosa*)? Zou voorts iemand begrijpen dat een Franschman het over *Oost-Indische Kers* (*Tropaeolum majus*) heeft als hij spreekt van *Capucine*, of dat een Duitscher een *Violier* (*Matthiola annua*) op het oog heeft, als hij praat van *Levkoje*?

In elk land heeft men bovendien allerlei verwarringen gesticht op het stuk der plantennamen. Spreekt hier niet nagenoeg iedereen van *Geranium*, als hij een *Pelargonium* bedoelt? Wordt niet de boom, die *Robinia* heet, algemeen *Acacia* genoemd? En de *Magnolia* noemt men *Tulpenboom*, terwijl de boom, die op dezen naam recht heeft, *Liriodendron Tulipifera* genoemd is. De onschuldige *Eranthis hyemalis*, het lieve winter-bloemetje, noemt men *Winter-Aconiet*; het behoort tot het speenkruid-geslacht van de familie der ranonkels, doch wordt *mir nichts, dir nichts* ingedeeld bij het zeer vergiftige monnikskappen-geslacht (*Aconitum*) van dezelfde familie. Een bijzonder aardig voorbeeld van naamsverwarring levert Engeland ons. Men eet daar te lande zeer veel de *Witte Waterkers*, die in de botanie *Nasturtium officinale* heet. In de achttiende eeuw kwam de *Oost-Indische Kers* naar Europa. Dit is op zichzelf reeds een dwaze naam, want de plant heeft met Oost-Indië hoegenaamd niets te maken, daar zij stamt uit Peru, evenmin als met Kers. Den laatsten naam gaf men eraan, omdat bladen en zaden een bitteren smaak hebben, niet ongelijk aan dien van Waterkers. Dit merkte men ook in Engeland op. Daar ging men echter de plant niet *Cress* noemen, naar de *Watercress*, doch bediende zich van den Latijnschen naam van deze laatste, zoodat Oost-Indische Kers (*Tropaedum*) door het Engelsche volk *Nasturtium* genoemd wordt!

In het Fransch zijn soortgelijke dingen aan te wijzen. Zie het woord *Laurier* (*Laurus*). Ieder weet wat dit is. Doch in Frankrijk plakt men allerlei woorden aan *Laurier* en noemt daarmee allerlei planten, die met de *Laurier* niets te maken hebben, bijvoorbeeld: de *Magnolia* heet *Laurier-tulipier*, de *Oleander* heet *Laurier-rose*, de *Sneeuwbal* heet *Laurier-tin* enz. De *Laurier-cerise* hebben wij overgenomen (*Laurierkers*) en Karr heeft het in zijn *Voyage autour de mon Jardin* ergens over *Laurier thym—whatever that may mean*.

Er is dus, zooals reeds gezegd werd, met de volksnamen niets aan te vangen voor wetenschappelijke doeleinden.

De vriendelijke lezer zal wel begrijpen, dat de benamingen, die kweekers geven aan door hen geproduceerde hybriden en variëteiten, met de eigenlijke plantennamen niets te maken hebben. De complimentjes, die kweekers gemaakt hebben aan Jhr. Mock of aan den generaal Jacqueminot, aan de dames Isaac Pereire, Ravary, Abel Chatenay en Karl Drüschi, aan den Heer van Esperen of de Hertogin van Angoulême, kunnen niemand belang inboezemen; evenmin de poëtische ontboezemingen dier heeren, zooals *Rayon d'Or*, *Pink Pearl*, *Glory of Leiden* en *Farbenkönigin*, of de sentimenteele als *Grusz an Teplitz*. Alle welke zijn zuiver commerciële benamingen, die niet het geringste verband hebben met de wetenschappelijke, noch met de volksnamen, evenmin als de producten der rozen-, rhododendron- of vruchten-kweekers iets uitstaande hebben met de plantenkunde.

De wetenschappelijke namen, die in de botanie heden ten

dage gebezigd worden, danken wij hoofdzakelijk aan Karl von Linné (*Linnaeus*), den beroemden Zweedschen natuurvorscher (1707—1778). Waar dit het geval is, staat achter den naam van de plant de letter *L*. Doch niet aan hem alleen zijn wij de planten-nomenclatuur verschuldigd. Ettelijke anderen hebben er eveneens het hunne toe bijgedragen, zij het ook, elk voor zich, in veel geringere mate. Zoo kunnen, bijvoorbeeld, genoemd worden Karl von Linné (zoon van den vorige), die aangeduid wordt als *L.fil.* Dan zijn daar K. P. T. Thunberg (*Thumb.*), Cambess (*Camb.*), Morren (*Morr.*), J. Pitton de Tournefort (*Tourn.*) L'Héritier de Brutelle (*L'Hérit.*), D. Douglas (*Dougl.*), J. G. Baker (*Bak.*), A. Gray, F. T. Porsh e. a..

Het *stelsel* der benamingen danken wij echter uitsluitend aan den ouden Linnaeus. Men noemt het de *binnaire nomenclatuur*, daar iedere plant een dubbelen naam draagt; de eerste naam zegt tot welk geslacht (*genus*) de plant behoort, de tweede deelt mede met welke soort (*species*) daarvan men te doen heeft. Bijvoorbeeld *Crataegus oxyacantha* (Meidoorn) en *Crataegus pyracantha* (Vuurdoorn), of *Quercus robur* (gewone of Zomer-Eik) en *Quercus sessiliflora* (Winter-Eik).

Deze namen zijn *Latijn*, min of meer gelatiniseerd Grieksch, potjes-Latijn, quasi-Latijn, of behooren tot andere linguïstische curiositeiten. Indien er onder de lezers van dit tijdschrift zijn — en er zijn natuurlijk vele derzulken — die het gymnasium doorloopen hebben, bij wien nog iets van hun oude kennis der klassieken is blijven hangen (met het Latijn is dit gewoonlijk in veel grootere mate het geval dan met het Grieksch) en zij krijgen woorden onder de oogen als *Fuchsia*, *Bromelia*, *Bougainvillea*, e. d., dan zullen zij misschien gaan gelooven, dat hun woordenkennis nóg geringer is dan zij dachten, omdat zulke uitdrukkingen hun volkomen onbekend zijn. Zij schatten zich dan echter zelf lager dan noodig is, omdat talrijke, misschien zelfs de grootste helft van de woorden, waaruit de botanische nomenclatuur bestaat, even weinig te maken heeft met het Latijn als met het Boegineesch of het Hottentotsch.

Een aantal planten en boomen dragen nóg steeds

de namen, die zij in Rome droegen. Anderen heeft men Latijnsche of gelatiniseerd-Grieksche namen gegeven, door welke hun vorm, groei of bloeiwijze, hun kleur, deze of gene eigenaardigheid enz. uitgedrukt wordt. De overige dragen meestal de van een quasi-Latijnschen staart voorziene namen van plantkundigen, ontdekkingsreizigers, zeevaarders, biologen en zelfs van staatslieden.

HENRI POLAK.

LEVEN EN STRIJD IN DE WILDE NATUUR

19) door F. ST. MARS.

(Geautoriseerde vertaling van S. J. Barentz-Schönberg).

TOEN was het vreeselijke ding in oranje leder stil. Het bewoog zich niet. Er scheen niets te gebeuren. Maar in werkelijkheid gebeurde er iets heel levendigs. De zeester zoog langzaam, onverbiddelijk trekkend; haar kracht zettend tegenover de kracht van den wulk en zoover ik kan nagaan — ofschoon ik ongelijk kan hebben — haar best doende om den wulk in de opening te doen stikken uit gebrek aan lucht, of wat het ook is, dat de wulk inademt.

VERSIERDE HOUTZAAGMOLEN (PALTROK).

Het was geen prettige strijd, en als men er naar keek, zou men kippevel krijgen — o ja, over het heele lichaam. Het was zoo beestachtig stil, zoo langzaam, zoo doodlijk en zoo schrikwekkend levenloos. Toch duurde het niet lang. Omtrent den afloop bestond geen oogenblik twijfel, al was onze wulk bijzonder groot en sterk; en al zou men verwacht hebben dat een schepsel dat door mosselschelpen heen boorde even makkelijk als elke boor en dat gewoonlijk leefde van het dooden van andere dieren, korte metten gemaakt zou hebben met een week, langzaam, ongewapend ding als een zeester. Maar dat was niet het geval. Hij opende zich hulpeloos, opende zich wijd en gaf zich over om gedood te worden, schijnbaar — maar ik kan ongelijk hebben — zonder eenig behoorlijk gevecht.

Toen — en toen —! Kijk, dit is geen sprookje, maar een feit is dat de zeester, zijn of haar eigen maag naar buiten haalde, in de schelp van den wulk stak en — dat was het einde van onzen wulk zullen wij zeggen om een beleefdheids-term te gebruiken.

Toen eindelijk de zeester klaar was, toen zij haar maag had teruggehaald en ze weer geplaatst had waar ze eigenlijk behoorde, en was heengegaan, lag de wulkschelp leeg en gepolijst op den bodem der zee — een schelp en niets meer.

En dat — zou men zoo denken — was het einde, maar dat was volstrekt nog niet het einde.

De dag brak aan en hiermee kwam ook de lichtkring boven, hetgeen al het daglicht was dat deze bewoners der diepte ooit zagen; tenzij zij naar boven gingen om te kijken en dat was volgens de gevonde maatschappij beneden, niet erg goed voor de gezondheid, want er waren evenveel vijanden boven als beneden.

Vele kwamen snuffelen aan de leege schelp, die ondersteboven lag, waarschijnlijk om zich te overtuigen dat ze leeg was. Een mooie roode harder, lijkend op een uit fijn koraal gesneden visch, kwam; een zeeaal, heel donker en zoo dik als een mans-arm kwam; een rog, plat als een koekepan en met een zweepvormigen, kwaadaardig gedoornden staart, zweefde aan uit den groenen nevel en welfde weer weg; een school weiting, er precies zoo uitzienende als wij ze kennen in de vischwinkels schijnbaar geheel gereed om hun staart in hun bek te laten stoppen, dreef een minuut lang eromheen; en een paar zeegarnalen, met alle pooten paddelend als oorlogskano's en er heelemaal anders uitzienend dan wij ze kennen en bijna zoo doorzichtig als glas — zoodat men kon zien wat zij het laatst gegeten hadden — kwamen aandrijven en staken de mooie, fijne, slanke, kleine vingerachtige grijpers in de holte van de spiraal der schelp, in de vergeefsche, optimistische hoop dat de moordenaar, wie hij ook was, een paar microscopische snippertjes voor arme, nederige, kleine zeegarnalen had overgelaten. Maar geen atoompje had de moorddadige zeester overgelaten, zij, hij, of het, laat, eenmaal begonnen zijnde, nooit iets over. En de garnalen stonden juist op het punt weer hun vermetelen, paddelenden weg door die groene, verraderlijke wereld te vervolgen, toen zij plotseling omhoog schoten als vogels die bij een feestmaal gestoord worden, en zij verdwenen — zij waren doorschijnend, bedenk dat wel — tegen den kring van intens licht boven.

Er naderde iets, kalm, maar met groote belangstelling over den zandigen bodem. Naar dit ding kijkend, zouden de meeste menschen in het eerst gezegd hebben, dat het een wandelende anemoon was. Een tweede blik zou de verbeterde lezing veroorzaakt hebben dat het een andere, kleinere wulk was. Daarentegen zou een derde onderzoek de meening

uitgelokt hebben dat het een krab was. Wat voor den duivel! was het dan? Het was geen van die drie dingen en het was alle drie.

Dit is nu misschien niet duidelijk, maar toch heel juist, want het was werkelijk een krab in een wulkschelp met een mooie, roode anemoon, een wezenlijke, levende, groote zee-anemoon er boven op — het geheel, de complete menagerie, zeilend onder den stijl en titel van Hermietkrab en Co. en zorg wel dat „en Co” niet weg te laten, want, zonder dit zou er geen hermietkrab wezen. Zij waren aandeelhouders die het kapitaal vormden en hij was — hoe zullen we hem noemen? — de directie.

Dit zal ons bijna dadelijk duidelijk worden omdat op dit oogenblik een schaduw viel over den gouden bodem der zee op die plek, en er kwam een gestalte aanglijden, groot, zwaar en vreeselijk. Recht op de hermietkrab kwam zij aan, veranderend van een vage gestalte in een grooten visch, terwijl uit de groene lichtende schaduw een kabeljauw gleed, vele, vele ponden zwaar.

De uitpuilende oogen van de hermietkrab zagen hem aankomen; de hermietkrab trok zich terug in zijn tweedehands-wulkschelp; de hermietkrab nam de bekende krabbenvechthouding aan, zware grijpscharen uitgestoken. Maar dat zou hem niet gered hebben. Evenmin zou de gestolen schelp van een wulk zijn leven hebben beschermd. De visch zou hem gekraakt hebben, schelp en al, zooals u of ik een pepermuntje zouden knabbelen.

Het was de anemoon, die het deed; de anemoon, die hem redde en — de anemoon — deed niets. Neen, alsjeblijft, ze deed niets, maar de schitterende kleur deed het. Het vlammeende rood schitterde in de groote, starende oogen van den visch toen hij op nauwelijks twee voet afstand was en hij zijn vreeselijken bek al open had. Hij zag het en het had een veiligheids-signaal geweest kunnen zijn, dat hij zag. Dat was het ook, want hij hield even stil en toen, met een breeden zwaai, draaide hij zich half om — zijn groote vlakke zijden schitterden wonderbaar in de weerkaatsing van de oppervlakten en met een hevigen slag van zijn grooten staart, die het zand als een zuilvormige wolk deed dansen, en de fijne, rose stengels van het zeewier heen

en weer deed wuiven, gleed hij majestueus weg in den groenen mist, waaruit hij was gekomen.

Let wel, niet voor niet was de geankerde zee-anemoon zoo schitterend en zichtbaar uitgedost. Zij smaakte afschuwelijk, allerafschuwelijkst en al de bewoners der zee wisten het en de anemoon was zoo getooid, opdat niemand, dit wetend, de kleinste kans zou hebben zich te vergissen en ze onnoodig te dooden vóór men had ontdekt hoe ellendig zij smaakte.

O ja, de anemoon was nuttig voor de hermietkrab, zelfs al eischte ze een groot gedeelte van zijn voedsel en woog ze drommels zwaar boven op zijn gestolen huis. Ze moest al heel wat keeren zijn leven gered hebben en zou dit weer kunnen doen, en hiervoor was de omstandigheid dat hij in haar onderhoud moest voorzien en haar van de eene plaats naar de andere moest meeslepen, geen te hooge belasting.

Nadat hij van het gevaar van den grooten visch was bevrijd — hij stond aan dergelijke gevaren zowat iederen dag van de week bloot en trok zich er niet veel van aan — vervolgde de hermietkrab zijn weg op die langzame, koppige en op zijn manier schrikwekkende, zijdelingsche wijze, den krabben eigen. Voorzichtig ging hij op de wulkschelp toe, daar voorzichtigheid altijd geboden is bij de bewoners van de onderwereld der zee.

(Wordt vervolgd).

Foto C. Steenbergh.

DORPSGEZICHT TE VUGHT.
OP DEN VOORGROND HET HUISJE „DE ENGEL“.